

Szerkesztőségi iroda:

R.-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmintelen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felzárkások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasabos pe itors térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legelőszörűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Segélyezzük a szerencsétleneket.

A szokatlanul nagymérvű csapásról, mely háznak több városának, községének, ezek közt különösen Eperjes, Nagy-Károly, Thoroczkó, Ruszkabánya, Kurtics lakóit e hó első hetében sújtotta, megdöbbentő részleteket közölnek velünk úgy a napi lapok, mint a hozzánk is érkező magánlevelek.

Eperjest háromnegyed részben, Nagy-Károlyt felében, Thoroczkót majdnem egészen, más községekben százait a lakházaknak s gazdasági épületeknek semmisítette meg ellenállhatatlan pusztítása közben a tűzvész úgy, hogy a lakosok pusztá életükön kívül alig tudtak valamit megmenteni vagyonyukból. — Középületek, imaházak, iskolák, intézetek, — ama városok, községek százados életének, szorgalmának sokszor veszedelmes időkből épített tanujelei, — egy ország büszkeségei lettek néhány óra alatt semmivé.

Valóban mélyen elszomorító kép ama romokról, melyek napokig füstölgött üszkei milliókra menő vagyoneérték mellett még sok emberéletet is temettek a aguk alá.

S hogy tetőzve legyen a szerencsétlenség, az elpusztult városok és falvak lakóinak nagyobb része elvesztvén vagyonyát egész a testén való ruházatig, ma már éh-inséggel küzd hajléktalanul.

A nyomort, mely ama koldussá lett nép közt felütötte magát, csak elképzelni lehet; leírása meghaladja erőnket.

De bármily élénk színekkel tudnók is esetelni a tönkre jutottak nyomorát, mit könnyítene sorsukon ez, ha csak pusztá szemlélők maradunk, legfeljebb sajnálkozva felettük?

A részvét, mely csak szavakban nyilvánul, fájdalmat enyhíthet ugyan, de kenyér és hajlék nélkül mit tegyen az a nép, mely minden vagyonyát elvesztette? mely koldulni nem tud, s tán szegyenel is? mely tűzhelyét ismét csak úgy építheti

fel, ha segélyezzük őket, míg széthordhatják a megfeketült, elszenesedett romokat.

Nincs olyan művelt társadalom mai nap a földkereken, mely az elemi csapások által tömegesen sújtottak nyomorának enyhítését nem tartaná egyik legszentebb emberi kötelemének. S hogy a társadalmat alkotó egyesek ilyenkor nem tesznek és nem is tehetnek különbséget ember és ember között: láttuk több esetben, s közelebb akkor is, midőn a szegedi, francziaországi árvíz-, a bécsi ring-színházi tűzvész által károsultak ügyét karolta fel a társadalom.

De a jótékonyságon kívül nekünk hazafias kötelességünk is, hogy községeket, melyek századok óta magyar nemzeti érdekek szolgálatában hordozták, őrizik a közművelődés lobogóját, lakóiban küldetésük további teljesíthetőségéért segítsünk. Eperjes, Nagy-Károly, Thoroczkó s a többiek mind olyan helyei hazánknak, honnan a magyar nyelv és nemzeti szellem — mint egy-egy vidéki központból — hatalmasan terjeszthető és megvédhető.

Kevesen vagyunk. Minden munkás kéz drága nekünk. Nincs egyetlen pontja e „vér- és könyáztatta“ földnek, melyet elhanyagolnunk, a végpusztulásnak átengedni lehetne. S mert kevesen vagyunk, mert e földnek minden röge drága nekünk, annál inkább szükséges, hogy összetartva, nemes áldozatkészséggel siessünk támogatására azoknak, kik a rom és hamu helyén a mindnyájunkat védő bástyákat újból felépíteni akarják.

Ezen emberbaráti, de mindenekfelett hazafias kötelesség teljesítésétől — erősen hisszük — nem fog félre vonulni közülünk egy sem, ki — ha mindjárt keveset is — nyújtani képes. Millió fillérek tömege nagy összeget alkot s eleget ahhoz, hogy általa éhséget, szenvedést enyhíteni, könyeket letörölni lehessen.

S mert tudjuk, hogy megyénk közönsége is mindig első volt a tettek mezején, bizalommal for-

dulunk hozzá szenvedő embertársaink nevében, kérve, esdve segélyt, melyre a pusztulás helyén e pillanatban oly nagy a szükség.

A segélynyújtásban fényes példával jár előttünk a „legelső magyar ember, a király,“ — sőt már a külföldre is elhallott a szenvedők jajsava, nem maradhatunk el tehát adományainkkal mi sem, kik — amitől óvjon a gondviselés — ugyan ily gyámolításra lehetünk szorulva.

„Ki gyorsan ad, kétszer ad.“ Ne várjuk, míg megindul a „hivatalos“ gyűjtés, mert ennek eredménye, habár nagy leszen is, méltó egy ország tekintélyéhez, de a szükség, a nélkülözés okozta szenvedést azonnal enyhíteni halasztást nem tűrő feladat.

Adjon mindenki annyit, amennyi tőle telik; garasokat vagy egy fillért, egyképen nemes érzésről teszen tanuságot, s vallásos tett is leszen az, bizonyára kedves az Isten előtt.

„Segélyezzük a szerencsétleneket!“ E kérelemmel kezdtük meg a gyűjtést, melynek első sikeréről alább tesszük közzé számadásunkat.

„Segélyezzük a szerencsétleneket!“ e kérelmet intézzük lapunk olvasóihoz s a nagy közönséghez ismételtelen is, azon kijelentéssel, hogy a hozzánk érkező könyöradományokat azonnal rendeltetésük helyére juttatni s ezt nyilvános számadással és nyugtával igazolni kötelességünknek tartandjuk.

Gyűjtés. Az eperjesi tűzvész által sújtottak részére e hó 9. napján megindított gyűjtés eredményeül azok számára, kik azonnali segélyben részesítendők, már a következő napon 23 forintot küldtünk el posta-utalványon.

Ezen összeghez adakoztak a következők: Lapunk szerkesztősége 5 frt, Hamaliár Károly 2 frt, Széplaky Pál 1 frt, Stelkovic Anna 60-, Kern Adolf, Langauer József, ifj. Miskolczy István, Engel

T Á R C Z A.

A lombok szíve.

— Rajz. —

Irtá: Kemenezky Kálmán.

Tavaszi kinyílik, fű, virág kinő,
Dús illatát árasztva szerteszét;
Dalos madárka mind, mind visszajő,
Hogy elfoglalja ősi lakhelyét.
Puha fészket rak kicsiny tojásnak,
Jelképeül a feltámadásnak . . .
S megered a dal völgyön és hegyen,
Parányi szivben annyi érzelem! . . .

Itt van már a rég várt kikelet!

Az állatvilág magasabb régióiban fürge élet nyilatkozik. A tavaszhangok mind sürűbben hirdetik: „Itt van már a rég várt kikelet!“

Az erdő akkor nyeri vissza igazi költőiségét, mikor szárnyas költői: a dalos madarak, örömrépesve visszatérve, benne az a sok különféle hang sajátos, zengzetes kardallá olvad össze. Az éneklő-madarak, e bájos művészek, lehelvek valódi életet a megújult természet egyhangu szépségébe. Ok annak éltető szellemi, nekik köszönheti az erdő, liget és mező költészetének nagy részét.

„Száz meg száz madárhang

Szól az árnyas erdőn, titkait beszélvén,

Kis pacsirta — szánt,

Mint a segény költő, fényes levegőben:

Dalt zengve repült fel, dalt zeng a magasban.“

Ki ne lesné el, ki ne figyelné meg benső örömmel a tavasz első hirdetőjének, a kéklő levegő-égben zengő pacsirtának dal-ábrándját, — melyben oly végnélküli vídamság van? Ki ne hallgatná gyönyörrel a fekete rigó lágy fuvolázását, a barátka-zenér kedves ömlengését, az aranybegy lágy füttyölését, a parányi ökörszem rendkívül felvidító s a posztákát behelgő, kellemes dalát, a pinyt feleselő csattogását, a fűj — Petőfi szerint — fűrészt jelentő „pity-palaty“-át, a vörösfarkú zenér kaczerkódó, vagy a vörösbegy mélan ábrándozó énekét?

De mindenekelőtt ki ne merengne el a mélyen érző fülemile dalán, melyet a költő oly szépen jellemez:

„Szakadj ki lelkem, zengj el mint dalom,

Mi vagy te más, mint hangzó fájdalom?“

Igy énekel a eserje vad bogán,
Az erdő szíve, a kis csalogány,
S ki szólna, míg az erdő szíve fáj?!

A fülemile vándor madár, s április végén jön hozzánk, vagy május elején, hogy jelen legyen a természet nagy ünnepén, mikor a föld menyasszonyi koszorúval ékesíti magát, s kiválasztva az árnyas berkekben és lombdombokban esőndes lakóhelyét 4—5 barna tojás számára puhára bélelt laza fészket rak.

Kikelt fiait az anya megragadó gyöngédséggel gondozza. Rendesen csak a him énekel, de a nőstény is meg-tanulható. Fogságban a fülemile az évek 7—9 hónapján át énekel: szabadban alig tart éneklése pár hónapig. Mihelyt a fiókák kikelnek, dala vesztetni kezdi erőteljességét és tűzét, s június végével egészen elhal, a midőn hangja kissé darabos, reccsogó lesz. s augusztusban tovaköltözik.

A fülemile viselkedésében bizonyos megzondoltság és komolyság mutatkozik. Mozdulatai méltóságjelések és bizonyos nemes büszkeségről tanuskodók, és eme tulajdonságai által kiemelkedik valamennyi éneklő madártársai közül. Az emberekhez szeretőlőt bizalmas, más madarakkal szemben igen békeszerető és csak rendkívül ritkán ezivakodik saját tájabeli rokonaival.

Fiatalkorában elfogva és megszelídítve a fülemile csakhamar megszokja a fogságot. A kalitkában a fülemilét, hogy énekeljen, dédelgetni kell s friss zöld lombbal körülvenni. Gyöngéd bánásmód mellett gazdájával hamar megbarátkozik, s szelid és bizalmas lesz. Simulékony természeténél fogva felénk tartózkodását idővel egészen levetkezi, a háznak legigazabb barátjává lesz, ragaszkodásának és szeretetének sokféle jelével árasztja el gazdáját, szóval valóóságos benső viszonyba lép az emberrel, s a család hangulatában, örömeiben és bánatában, szinte részt venni látszik.

A fülemile csattogása vagyis éneke, mely által minden más éneklő-madár fölött szeretetünket és hajlandóságunkat megnyerte: a mily kitűnő, ép oly sajátos is. Oly gazdag hangvegyülék uralkodik benne, oly nagy és kedves változatosság és oly elragadó harmonia, a milyen más madárdalban nem található. Leírhatatlan kellemmel és bájjal váltakoznak énekében nyájas-szeliden hangzó strófák élénk csattogással, panaszos hangok a vídámakkal, olvadozó lágy hang az indulatossal. Míg az egyik gyöngéden kezdi, fokozatosan erősítve, majd elhaló hangokban végezve éne-

két, addig a másik melancholikus kezdetű, a legtisztább fuvolahanghoz hasonló énekét vídám, enyelgő hangokkal zárja be.

A megszelídített him-fülemile a társaságában élő madarak énekéből is beleszó a maga dalába egyes részleteket, ha az megtetszik neki. Mert ő jó kritikus is. A zengzetesen szóló hangszerek hangja igen könnyen éneklésre indítja, s a maga énekét igyekszik azokéval összhangzásba hozni, sőt túlhangoztatni mindent, a mit közelében hall.

A fülemiléknek különben, sem a szabadban, sem a kalitkában, nem telik kedvök, mint más madaraknak, a kon-tárkodók utánzásában. Sőt inkább nagy készséget éreznek magukban az ékes ruházatban hivalkodó művésztársak versenyre hívására, hogy őket megszégyenítsék. Van azután ilyenkor mind a két részről nagy erőlködés. Az ellenpárti madárhallgatók a fajukbeli versenyzőknek vindikálják ugyan — természetesen — a babért; de mi egyáltalán nem vonhatjuk kétségbe, hogy mindannyiszor a fülemile a győztes, habár a győzelmet nem egyszer drága áron vásárolja is meg szegény. Számos példa van rá, hogy a fülemile más fajabeli versenyre kelve addig dalolt, hogy a nagy erőfeszítéstől a melle megszakadt és úgy hullott le az ágról.

E madár — mondja Kireher — hirsomjazó és diesvagyó; kevélykedik és diszeleg énekével, miként a páva farkával. Mikor egyedül van, csak egyszerűen énekel; hanem ha tudja, hogy hallgatják, gyönyörűségét találja benne, ha daloló tehetségének egész kinstárát kitérhatja, s ilyenkor a legváltozatosabb és legesodálatosabb modulációkat találja ki.

A derék tudós, gondolom, nem rosszalásképen hozza fel e szárnyas művész hirsomjazását és diesvagyót. A hirsomjazás és diesvagyás a művészettel jár; ezek nélkül a szárnyat edző tulajdonok nélkül nem emelkedhetni abba a magas régióba, a hol a valódi művész áll, s így miért ne lehetnének meg e tulajdonok a mi kedves művésztársunkban is? S az is természetes (ha csakugyan úgy van), hogy hallgató nélkül tudva magát, nem énekel a legszebben. A művész énekének szépségére nézve, színpadon is, sokszor a hallgató közönség részvétele a mérvadó. Üres ház nem gyűjtött még lángra semmiféle művészt. A fülemilének e következetes eljárása is megint csak igazi művész voltára vall.

A fülemile hangja egyébiránt ritkán szokott igen magasán járni, habár ő a magas hangnak ép úgy, mint a mély hangnak egyiránt kitűnő képviselője. A magas hang nála hangvillanásokban, különösen gyönyörű csat-

Gyászír. Fájdalommal vette városunk egész közönsége tudomásul az elszomorító hírt, hogy Szakall Vincze, m. árvászeki ülnök neje Marton Joláné hó 7-én elhunyt, hat kiskorú gyermeket hagyva maga után. E vesztés a bánatba merült család, a nagyszámú közel- és távoli rokonságot s még számosabb tisztelőket, nem érte ugyan váratlanul, mert a megboldogultat hosszasan tartott betegségtől mentette meg az enyészet, de senki sem adhatta fel védkép a reményt, hogy az erényekben gazdag s ifjú nő ily hamar és örökre megválk szeretettől s azon körtől, melynek egyik disze vala. Hogy mit és mennyit vesztett benne a család, azt szívet rázóan beszéltek el a forró könnyek, melyeket a férj, a gyemek és rokonok hullattak a gyászos ravatalra, s hogy e mérhetlen veszteséget mennyire átérzte a közönség, arról tanuskodott a gyászkiéret azon nagy tömege, mely a számos koszorúval elborított koporsót kísérte a temetőbe. Az őszinte részvét, az általános tisztelet eme kitüntető jele adjon a kesergők szívének fájalmára enyhületet, s az isteni gondviselésbe vetett bizodalom tegye számukra elviselhetővé kipótolhatlan vesztésüket, melyről a következő gyászjelentésből értesülünk: Szakall Vincze és gyermekei Kálmán, Miklós, Rózsika, Mariska, Boriska, és Dezsőke, Özv. Marton Erdősné szül. Török Antónia és gyermekei János, Mariska, Matild férjével Ragályi Gézával, István, Lenke és Anna, — Szakall Ferencz és neje született Ziborszky Rozália valamint gyermekei, — Antal nejevel szül. Zaduban Margittal és gyermekeivel. — Mihály nejevel szül. Tassy Olgával és gyermekeivel. — Boriska férjével Kossuch Gyulával és gyermekeivel. — Barna nejevel szül. Szakall Leukével és gyermekeivel. — és András, a nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvél jelentik forrón szeretett neje, a legjobb anya, leány, testvér, meny, sógorne és rokon Szakall Vinczéné szül. Marton Joláné élete 31-ik, legboldogabb házassága 12-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 7-én történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 9-én délután 5 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 11-én, reggeli 9 órakor fog a helybeli anyaszentegyházban az Urnak bemutatni. Béke lengjen drága porai felett!

Jótékonyág. Kövessy Albert szinigazgató az eperjesi tűzkárosultak javára — mint a keddi előadás tiszta jövedelmét — 5 forintot küldött.

Az eperjesi evang. ker. collegium tetőzetét a tűzvesz elhamvasztotta; s mint hogy az új tetőzés, és építkezések tetemes költségeit a károsult collegium egészen fedezni nem képes, a hazai tanügy áldozatkész barátaihoz országszerte felhívásokat küldött az építészeti bizottság, melyben bármely csekély összegből álló áldozat meghozatását kéri. E felhívást lapunk más helyén közöljük, s itt csak annyit, hogy a keresztény felebaráti kötelesség és szeretet magasztos eszméjének megtestesítésére ilyenkor nyílik alkalom, s reméljük, hogy nem fog elhangzani a szó siker-telenül, hanem a tanügy lelkes barátai — bármely csekély-séggel — sietni fognak nemcsak áldozatkészégüknek tanujelét adni a romboló elem által fedetlenül hagyott collegium javára, mely igen fontos kulturális misszió teljesítésére van hivatva. Az építészeti bizottság a gyűjtés megindítására hív fel minket is. Készséggel nyújtunk helyet kérésének, s a collegium építésére szerkesztőségünkbe küldendő pénzüsségeket köszönetünk és nyugta mellett rendeltetési helyére juttatjuk.

Az országgyűlést, mint a tegnapi érkezett fővárosi lapokból értesülünk király ő felsége trónbeszéddel e hó 26. napján fogja berekeszteni és feloszlatni, — mihez képest az új képviselők, — még pedig most már öt évre szóló — választása — terv szerint — ez évi június hó 16. és 25. napja közötti időre irathatnék ki. — Tehát nálunk is meg lehetőségen közel volnának a „mozgalmas” napok, ha ugyan készülné „valami,” — azonban meggyünk választó közönsége körében a választás eddig — legalább nyilvánosan — még

(Jobb felől út*) nekem fűtől,
(Bal felől út) s nekem fűtől:
Elmehetnek.*

Mily egyhangúság uralkodnék a szabad természetben, ha nem népesitenék be éneklő-madaraink, eme kedves lények, a természet e létet nyert költői gondolatai! Mi zenegé tele szívünket, mi melegítene át s mi ragadna lelkesedésre? . . .

A természet nagy hangversenyében első sorban álló kis szárnyas költőink között a két legkedvesebb dalnok mutatja legnagyobb ellentétet: a pacsirta és a fülemile. Emenek a magatartása komoly, méltóságos; amazé, hetyke, játszi, gyermetes. Emez a csöndet kedveli; amaz a zajt. Amaz alant lakik „buzakalász” árnyában; emez fönt sűrű bokrok között. Amaz a végnélküli vidámság, öröm dalnoka; emez a szelid busongás és kítőrdő fájdalom. S míg emez magányt keres, hol fájalmát háborítlanul elpanaszolja: amaz örömet ég felé repesve zengi el:

„Egy völgynek aljában,
Faluska végiben,
Két dalnok él szerényen
Es egyszerűen igen.

A csalogány az egyik,
Egy bánatos fiu,
Mégfosztá szépségétől
Ot a szerelmi bu.

A másik a pacsirta
Alázva van porig,
Kopott fakó ruhát hord
S az ut felén lakik.

De hogyha dalra kelnek
Pacsirta, csalogány,
Az egyik égbe kelve,
A másik lombonán.

A bájoló zenére
Egész föld megvidul,
S rájuk s reá az égnek
Örömkönyűje hull.

*) Tudnillik a zsebére üt, melybe a két tallér esuszott.

szóba sem került, s a gróf Andrássy Manó rozsnói képviselő részéről kilátásba helyezett, s Rozsnón a városbáza nagy termében holnap elmondandó „beszámoló” kívül, ugyszólva, semmiféle „eseményt” sem jelezhetünk.

A berzetei ref. egyházi előjáróságának szíves adakozásra felhívó kérését vettük, s azt lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük. E sorok ezéja csak az hogy t. olvasóink figyelmét e helyen is felhívjuk a közleményre, mely oly meggyőző és meleg hangon van írva, hogy az érző kebel nem zárkozhatik el az őszinte részvét nyílvaritása elől. A részvétnek pedig minthogy erkölcsileg vele nem használhatunk ez esetben, abban kell culminálnia, hogy minél számosabban — ha kevéssel is — adakozzunk az egyház felségelésére, s mint a kérelemben olvassuk, bizonyítsuk be az apostol ama szavainak igazságát: „a szeretet épít!”

Jótékonyczélu tavaszi mulatság. A rimaszombati kereskedő ifjak az eperjesi tűzkárosultak javára folyó évi május 22-én a Széchényi kertben tavaszi táncmulatságot rendez, melynek egész tiszta jövedelme a jelzett tűzkárosultak javára, fog elküldeni. — Üdvözlünk a kereskedő ifjakot e nemes eszme létrehozásáért, a közönséget pedig mi is felkérjük ez uton a nemes eszme pártolására.

Tamásfalva előjáróságától meglehetősen neheztelő hangon irt czáfolatot vettünk lapunk mult számában „véres es et” czim alatt hozott közleményünkre vonatkozólag, melynek léayege abban áll, hogy az eset nem Tamásfalán, hanem a Rimaszombathoz tartozó „sereg”-ben történt. Mi tehát helyet adunk a czáfolatnak a fiat justitia elvénél fogva is azon megjegyzéssel, hogy tévedések napirenden vannak a fővárosi hírlapokban is, a nélkül, hogy az az érdekeltek különös neheztelését vonná maga után.

Jutalomjátékok. Hétfőn a társulat tehetséges igazgatója Kövessy Albert tartja jutalomjátékát. Sem az ismert kitűnő komikust, sem a már előadott „Don César” operette-et nem tartjuk szükségesnek a közönség szíves pártolásába ismételve ajánlani. — Szerdán a társulat másik kiváló tagja Fenyvessy Károly tartja jutalomjátékát. A vigjátéknak s a színműnek ugyszólva lelkté képezi a társulat eme kiválóan szorgalmas és tehetséges tagja, kinek alakítása gyakran művészi színvonala emelkedik, s maszkirozása is lehető legkitűnőbb. Választott darabja egy — szinpadunkon még elő nem adott — kitűnő színmű, „Fabricius ur leánya.” — Pénteken f. hó 19-én a társulat kedves naivája Dombayné Rózsa jutalmául és férje Dombay János első fellépéül Blumenthalnak kitűnő színműve „Egy csepp méreg” kerül színre. E darab mely a nemzeti színház repertoirjának egyik legkedveltebb darabja, szinpadunkon először adatik, s bizton reméljük, hogy egy ez, valamint Dombayné, — kit rokonszenves és könnyed modoru játékaról közönségünk régóta oly előnyösen ismer — s az, hogy férje ez idén első ízben lép fel városunkban, nagyszámú közönséget fog. Thália templomába — vonani Felhívjuk tehát t. olvasóink és ugy helybeli mint vidéki közönségünk szíves pártoló figyelmét e jutalomjátékokra. s hiszszük, hogy a jutalmazandók buzgó fáradozását a közönség tömeges megjelenésével fogja viszonzni.

A dér. Sulyos aggodalmakat okozott gazdáinknak a közelebbi „jeles” napok gyorsan alászállott hőmérséke, mely miatt igen sokan — a fázékonyabbak — kénytelenek voltak lakásuk dideregteség zordon levegőjén fűtéssel enyhíteni. Legfőkélmesebb volt a tegnapi, e hó 14-re virradó szélesedés éjszaka, melyen — a csillagok másokor bizató ragyogásából következtetve — minden jel arra mutatott, hogy kerti növényeink, s a gyümölcsfák sokat ígéro termésében, nagy pusztítást tesz a dér, mely az előző két reggelen, különösen lapályos helyeken, némi csekély károkat csakugyan okozott. Azonban a gondviselés — legalább ezuttal — megkímélte vidékünköt az ilyen esapástól, talán megelégetve a cserebogarak milliárdjait, melyek főleg érdeinket fosztogatják két hét óta lombjaitól, s pár évre terméseitől is.

Ehalszott országos vásár. E czim alatt kellett volna már hónapokkal, de legalább is hetekkel ezelőtt értesíteni olvasóinkat arról, hogy a Rimaszombathban tartatni szokott májusi országos vásár napját, hatóságunk e hó 16. 17. napjára tette át, azonban erről magunk is csak e hó 7. napján elrendelt dobolás útján — lapunk zártakor értesülhetünk. A halasztás okával bibelődni nem akarunk, de — közhatalóságok iránt táplált minden tiszteletünk daczára — kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy ezen intézkedés megtételének közhírré tétele körül — enyhén szólva — olyan mulasztás követtetett el a közönség ellen, hogy méltán botránkozathatta meg azokat, kik az új év körül közhírré tett hivatalos megállapításhoz tartva magukat, távoli vidékről jöven, most három egész napig kell itt vesztelnie. Ilyen elbánás a közönség érdekeivel, végre is nem járja: ezt mentegetni annál kevésbé lehet, mert a hatóság minden eszközzel rendelkezik ahoz, hogy a közönséget ily, messze vidék lakóira is kiható intézkedéseiről ne az utolsó tíz nap alatt, de kellő időben tájékoztassa, mire nézve — ha már minket mellőzött, — legalább a „Rozsnói Híradó”-t bizony megkereshette volna.

Nagy tűz volt e hó 9-én, mely délután 3 órakor egy nagy-rözei vasgyárban ütött ki, elpusztítva mintegy 7—8 ezer hektoliter faszenet. Az ottani tűzoltó-testület óriási erőfeszítése mellett azonban, daczára az éppen akkor uralgott eretek szelnek, sikerült a tüzet helyhez kötni s a gyári épületeket megmenteni. — A derék tűzoltókat méltán illetheti fáradhatlanul odaadó buzgalmukert hálás elismerés.

Öngyilkosság. Elkésve ugyan, de — az életuntság manapság szapora jelenségei közt is — feltűnő esetként említjük fel tudósítók ez évi ápril hó 26-án kelt leveléből, hogy Polonkán ugyanazon hó 21—22. napja közt éjjelen a 73 éves özv. Szendrei Matus Teréz zsineggel megfojtotta magát. A szerencsétlen, mindenki által jó munkás nőnek ismert asszony borzasztó elhatározásának okát biztosan senki se tudja.

Nép- és gyermekelőadás. Vasárnap május hó 8-án délután fél helyarok mellett adatott Gál József bohózatos népszínműve „A peleskei notárius,” mely előadás kellemes szórakozást nyújtott nemcsak a nagyszámú apróságnak, hanem a nagyobbaknak is. — Ma délután adatik a „Tót leány” énekes népszínmű.

Színházi műsor. Ma vasárnap este közkívánatra „A ezigánybáró” adatik. — Hétfőn Kövessy Albert jutalomjátékául „Don César” nagy operette. — Kedden „Bocaccio.” — Szerdán Fenyvessy Károly jutalomjátékául „Fabricius ur leánya” kitűnő színmű. — Csütörtökön itt először „Eleven ördög” nagy operette. — Pénteken Dombayné Rózsa jutalmául és Dombay János fellép-

téül Blumenthal jeles színműve „Egy csepp méreg.” Szombaton szinpadunkon először „A esavargó” (Der Vagabund) operette fordította Kövessy Albert.

S z i n h á z .

Teljes bizalommal kezdtük meg annak idején a bíráló referáda rovatának vezetését előre és ismételten kijelentve, hogy azok, kik ellen a bíráló éle irányulni fog, ne vegyék rosz néven, mert csak jóakaratu és a saját érdekében történő — figyelmeztetés és a hibák feltárása az elénk tűzött czél. Minket sem a személyes ellenszenv, sem a rokonszenv nem vezérelhet a kritika megírásában, s olvasóink bizonyára elismerik, hogy itéletünk, illetve bírálatunk pártatlan. Nem szamítottunk arra, hogy épen azok, kik által magunkat megértetni óhajtottuk, felremagyarazzák az általunk írottakat, a miben — jól tudjuk — nem mi vagyunk a hibások.

Ezen megjegyzésünk vonatkozik legutóbbi referádánk végén tett figyelmeztetésünk egyikére, melylyel épen nem akartunk hizelegni az illetőknek, de a czél elérését igenis reméltük; s minthogy akadnak, kiknek a bíráló hatásköréről ferde felfogásuk van, szükségesnek tartjuk megjegyezni, miszerint a szinbíráló hatásköre nemcsak abban áll, hogy a jó szereplők játékát megdicsérje és kiemelje, s a szinpadon és a színházban előforduló helytelenségeket, valamint a rosz-játékokat vagy éneket kritizálja, hanem abban is, hogy az okokat is ostorozza, melyek a hibás éneklést, esetleg rosz-játékokat előidézik. — Mi csak is ebben a hatáskörben mozogtunk, s kijelentjük, hogy — mint eddig tettük, — ezentul is ugy az egyikkel, mint a másikkal legnagyobb erélylyel fogunk foglalkozni. A jó játékot és jó éneket méltányolni nagyon is tudjuk, ezt már megmutattuk, s a kisebb hibákat is eluészük, de ha már „családi szentélybe való hatólast(!)” emleget valaki, erre válaszul szolgáljonak a fenti sorok.

Az elmúlt héten ismét alkalmunk volt Kövessy Abert szinigazgató törekvéséről meggyőződést szerezni, a mennyiben jobbnál jobb darabokat hozott előadásra, hogy a szinpartolók igényeit mindenben kielégítse, sajnosan kell azonban konstatálnunk, hogy a mult hét rosszul ütött ki reá nézve, mert a színház csaknem minden este üres volt.

Szombaton május 7-én színre került e szinpadon először, „a Gascognei nemes vagy az ördögvar szelleme,” — melynek ugy zenéje, mint előadása kielégítette a közönséget. A szereplők közül, különösen James monmott herczeg: (Rácz Gyula), ennek neje, Méri (Posfai Ella) Krustillák Polifein gascognei nemes (Antal Imre) és Cascaritta a kalóz leánya (Kövessy I. Mariska) arattak jó éneki által s Kövessyné különösen ügyes játéka által is zajos tapsokat, s ez utóbbi által a harmadik felvonásban elénekelt „Mivel szeretek” czimú dal általános lelkesedéssel megújráztatott. — Kiemeljük még Pupinel francia kormányzó (Kovács Mihály) és titkára Marsan (Tapolczay Dezső), a kik ügyes alakításukkal s jó játékukkal nagy derűtséget idéztek elő. — Leszámitva azt, hogy a kar kissé gyengélkedett, a közönség meglegedve hagyta el a színházat.

Vasárnap újudonságul Gerő Károly új népszínműve „Angyal és ördög” került színre. A szereplőknek csaknem mindenike kiváló dícséretet érdemel, s valóban sajnálhatjuk, kik ez estét elmulasztották. A babér első sorban Antal Imrét illeti, ki Petus Béni szerepét kitűnően játszotta. Oly tisztán csengő, szép hangon, s oly érzéssel előadott dalok, — mint ez este az ő ajkáról — még nem hangzottak el szinpadunkon; hangjának teljesen megfelelt játéka is. — Bera Paula Anna szerepét megható közvetlenséggel és meleg érzéssel adta, s Sándor Emillel (ifj. Salgó Mihály) együtt, — kinek újabb fellépét nem hiába vártuk oly nehezen — nem egyszer esalt könyeket a csekély számú közönség zemeibe. Dicsérettel kell kiemelniük Dombayné (Rózsika) rokonszenves és könnyed játékát. Mohácsi Sarolta igen szép szinpadai alak, ez estén nem látszott meg könnyed modorán, hogy még a kezdet nehézségeivel küzd. — Fenyvessy (Rémiás) rendkívül társzót szerepét párját ritkító ügyességgel adta, maszkja kitűnő volt, nem győztük eléggé bámulni ez utóbbi tehetségét. Kovács (Ambrus), Sándor Emilné (Rozália), Tapolczay (Jobbsines Misi) és Fekete (Fráter) igen jó, korrek alakításokat mutattak be.

Hétfőn május 9-én Antal Imre jutalomjátékául adott Tóth Ede 100 arany pályadíjat nyert színműve „A falu rossza.” — Bárha a jutalmazott kellemes csengésű hangjával rokonszenves benyomást tett mindíg városunk közönségére, a színházban még egyszer sem láttunk oly kis közönséget, mint ez este, alig lehetett a padokban egy-egy embert látni, — a minnek hatása meg is látszott a jutalmazotton, mert Gőndör Sándor szerepét nemcsak hogy minden érzés nélkül adta, hanem éneklése, — melyben mások alig tudnak egy hibát felfedezni, — ez este egészen hibás volt. — Kövessyné (Finum Rózsika) mint rendesen ugy e szerepében is kitudta vívni a közönség zajos helyeslését és szakadatlan tapsait. — Ó utána Fenyvessy (Gonosz Pistát) illeti az érdem, a ki ugyes alakítása, mint gyakorlott és kifogástalan játéka által a derült hangulatot egész este fel bírta tartani. Sándor Emil (Feledő Gáspár), Bera Paula (Boris), Dombayné Rózsa (Bátki Teresi) és Kovács Mihály (Jóska a primás) szintén sikert arattak jó előadásukkal. — Hogy Antal Imre nem felelt meg várakozásunknak, azt a közönség is méltányolni tudta, s nem neheztelt, sőt az előadás után háromszor is kitapsolta. — Nézetünk szerint a részvétlenség oka leginkább az volt, hogy a választott darabot már nálunk nagyou ismerik, mert a mi közönségünk igen válogatós e tekintetben, nem szeret egy darabra kétszer költeni.

Kedden az eredetileg kitűzött „Párisi” helyett a „Szabin nők elrablása”-t adták az eperjesi tűzkárosultak javára. A közönség elég nagy volt az előző estehez képest, de többet vártunk volna. — A darabot már hallottuk egy párszor, de olyan kitűnően alakított Rettegít (Kövessy) még nem láttunk: meglátszott rajta a szerep tanulmányozása. Fenyvessy a Bányai tanár szerepében tünt ki remek alakító művészetével, kétségkívül legtehetségesebb a vigjáték s részben a népszínmű jeles erői között. Dombayné (Bányai Etelka) igen kedvesen játszott, jóval kimagaslott előző-játékai felett. Bera Paula (Bányai Irma) tőle már megszokott könnyed modorral hódított — mint reudesen. Az elismerés és dícséret nagy foka méltán megilleti a többi szereplőket is. Sándor (Dr. Szilvassy), Tapolczay (Szendeffy), nagyban előmozdították az est sikerét. Marusán (Kovács) szerepe igen hálátlan és nehéz, de előadója életet öntött belé.

Szerdán Rác Gyula jutalmával színe került Lecocq kitűnő operetteje „Kisasszony feleségem” (La Marjolaine). A darabot nem először hallotta közönségünk, s így nem esoda hogy kevés közönség volt. Különben pedig a darab válasza sem volt jó, mert Frikkel szerepében Rác Gyulának nem igen nyílik alkalma brillirozni hangjával, mi már sokkal jobb kezében is látuk e szerepet. Marjolaine személyesítőjéről már elismerőleg kell nyilatkoznunk, a Kövessy né bájós játéka és kedvesen esengő hangja mindig elragadja a közönséget. Az első és második felvonás duettjeiben frenetikus tapsvihart idéztek elő. Antal Imre igen jól adta Hannibál szerepét, de a darab ártaja nagyon mélyen feküdt hangjához képest. Fenyvessy (Petersoop) igen ügyesen mozgott s kitartása bámulatra méltó. Kovács (Palamel van der Bunn) ügyes s tehetséges komikusnak bizonyult. Mérsékelt játékaért díeséret illeti meg. Ez előadásán a kar egészen jól működött, s két tehetséges tagja tűnt ki soló jával: Havasi Anka, kinek hangja kellemes, de még kissé gyenge. Darvas Henrik rokonszenves hangja is csak iskolára var.

Csütörtökön színe került Letterier és Wanló 3 felvonásos operetteje „Nap és hold.” — A szereplők közül ugy kellemes játéka mint hangjuk által Beatrix (Kövessy né I. Mariska) és Manola (Posfai Ella) arattak főképp a második felvonásban előforduló kettős énekkel (e-iz márdárka) zajos s szűnni alig akaró tapsokat. — Don Brazero de Trázosz Montesz (Antal Imre) is megfelelt a közönség várakozásának: a vén szerelmes Pikratesz de Kalabázász herezég (Kovács Mihály) és a folytonosan szundikáló Don Degomez (Fenyvessy Károly) pedig derűltégre hangolták a közönséget. — Méltánylást érdemel végül Darvas Henrik (Miguel háznagy) bátorsága, ki a szerepet Rác Gyula betegsége miatt (?) utolsó pillanatban vállalta el, dacára annak, hogy még nagyszabású szerepeket sohasem játszott, s első fellépése után ítélve, csak szorgalmat és kitartást ajánlunk a tehetséges fiatal színésznek.

Azon reményben zárjuk referatánkat, hogy a jövő héten ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben kedvezőbb eredményt fogunk tapasztalni, s közönségünk, mely bizony igen hamar kifáradt, most nem fog alkalmat nyújtani a buzgó és méltányos igazgatónak, hogy társulatával együtt rossz emlékekkel távozzék városunkból.

Bizony kívánatos volna e héten a tömeges pártolás, mert legalább ez szolgálna méltánylásul s némi viszonzásul azon sok „jó”-nak és kellemes szórakozásnak, melyet a társulat — sajnos kevesért — adott! a+b.

Gömörmege alispánjától.

Pályázati hirdetés.

5721. szám. — Gömör és kishont t. e. vármegye törvényhatóságánál, évi 500 forint fizetés és 100 frt lakpénz javadalmazással rendszeresített segéd levéltárnoki állomás a törvény értelmében betöltendő lévén; felhívtnak ezen tisztii állomásra pályázni kívánók, hogy az 1883 dik évi I-ső t. cz. 13 §-ában előszabott képesítésüket, nyelvismeretüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket, a folyó évi június hó 15-dik napjáig, Rimaszombatban az alispáni hivatalnál beadni annyival inkább el ne mulasszák, mivel a kitűzött pályázati határidő lejártá után beadott kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi május hó 7 én.

Bornemisza László, alispán.

Szerkesztői üzenetek.

B. B. Megérkezett-e küldeményeák?

G. Gy. Továbbra is kérjük szíves tudósításait.

U. E. Nem használhattak fel, — hogy miért, kitalálhatja ön is.

G. V. Köszönjük a tudósítást.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

1796. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint bányabíróóság részéről közhírré tétetik, hogy a **rimamurány-salgótarjáni-vasmű-részvény-társaság** által az általános bányatörvény 133. §-a értelmében kieszközölt engedély alapján az 1881. évi XLI. t. cz. 87. §-ának megfelelően kisajátított területén létesített **Vashegyi likéri sodronykötélpályára** vonatkozó kisajátítási munkálatoknak az 1868. évi I. illetve az 1881. évi XLI. t. cz.-nek a bányászati célokra szolgáló kisajátításuk eseteire megfelelően alkalmazandó rendelkezései szerint leendő hitelesítésére határnapul, és pedig Baradna, Poprocs, Rónapatak, Ratkó-Szuha, Ratkó város, Szirk és Ploszkó községekre nézve az **1887. évi június hó 13. és következő** napjainak mindenkor délelőtt 9 órája, a rimamurány-salgótarjáni-vasmű-részvény-társaság **Vashegyi telepére**, — Polom, Nyustya és Likér községekre nézve az **1887. évi június hó 16. és következő** napjainak mindenkor délelőtt 9 órája Likér községrebe kitűzetett, miről az érdekelt birtokosok azon hozzáadással értesítettek, hogy jogukban áll a hitelesítendő munkálatokat a rimaszombati kir. törvényszék és a nagyrocezi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság, valamint az alólírt bányabíróóságnál a kitűzött határnap előtt megtekinteni, s hogy az érdekelték elmaradása a hitelesítést gátolni nem fogja.

Kir. törvényszék mint bányabíróóság Rimaszombatban, 1887. évi május hó 6-án. 1—3

Fornét,
kir. tszéki elnök.

Benkovics,
kir. tszéki jegyző.

Hirdetmény.

651. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város tulajdonát tevő **főtér 9. sz. a. fekvő, jelenleg kir. törvényszéki helyiségül szolgáló épületnek**, a főtérre néző **alsó része** f. évi november hó 1-étől számitandó 6—6 egymásután következő évre bérbé adni határozatván, felhívtnak mindazok, kik ezen jobb és baloldali külön lakrészekből — **12 szoba** — álló földszinti helyiségeket bérbé venni akarják, hogy ez iránti, 200 frt bántépénzzel ellátott, ajánlataikat f. évi június hó 1-ső napja délelőtt 12 óráig a polgármesteri hivatalnál adják be.

Megjegyeztetik, miszerint ajánlatok tehetők az egész, vagy külön a jobb és külön a baloldali részre, s hogy bérbevevő által a kívánt átalakítások megjelölendők;

hogy a városi hatóság beleegyezése után végrehajtandó igazítások költsége bérlő terhét képezik, melyért sem a bérlet tartama, sem annak végével kárpótlásra igényt nem tarthat, s érintetlenül ott hagyandó;

hogy ajánlattevő ajánlatával azonnal, míg bérbeadó város csak is a képviselő testület jóváhagyása után kötelezett.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város képviselő testületének 1887. évi Május hó 12-én tartott közgyűléséből.

1—2

Szabó György, polgármester.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség és építettni szándékozók tudomására hozni, miszerint egy nagy fakereskedő cég **összes üzleti készletét megvévén**, azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy mindennemű faanyagot, ugymint: **szarufa, gerenda deszka, lécz, staffli és zszindelyt** nagy választékban ugy kicsiben mint nagyban árusíthatunk s az árak tekintetében bármelyik más fakereskedővel **versenyezni képesek vagyunk**.

Magunkat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, maradtunk kiváló tisztelettel.

Rimaszombat, 1887. április 25.

ECKSTEIN és BONDY,

épületi fakereskedők.

Raktár: A vasuti indóház tőszomszedságában.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

A stoószii hidegviz-gyógyintézet

Abauj Torna- (azelőtt Szepes megyében, a Szomolnok huttai vasuti állomástól 1 órányira, messze elterülő gyönyörű fenyveserdők mélyében, az északi szelektől tökéletesen védett, ozónteli kies völgyben 2000, a tenger színe felett, **páratlan levegőjű klimatikus gyógyhely**; különösen mell- s gyomor bajok, ideggyengeség, csúsz és közhvény, sápkór, asthma, valamint aranyeres bántalmak és különféle női bajok stb. ellen.

Évad megnyitás: május 15.

Fürdőorvos: Dr. Baumerth Gyula.

Szépén berendezett napi szobák 40 krtól 1 frt 40 krig. — teljes napi élelmezés 1 frt 30 kr; az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és szeptember 1—30 ig tetemesen mérsékelt árak. Menetertti jegyek 33½% árleengedéssel.

Posta: helyben; távirtda-állomás ¾ óra: Szomolnok.

Kívánatra bővebb tudósításokkal ingyen és bérmentve árjegyzékkel szolgál, valamint lakásokra megrendelést elfogad a

fürdő kezelősége.

2—4

BAZILIKA

SORSJEGYEK.

A Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete,

1—4

Budapest, Dorottya-uceza 1.

Divattudósítás.

Van szerencsém a nagyérdemű női közönség becses tudomására hozni, hogy temető-utcazi 18. sz. a. emeleti lakásomon újonnan berendezett

női divat-üzletemben

a legújabb **tavaszi- és nyári női-kalapok, fejdíszek, leánygyermek-kalapok** s minden e nemű díszműárak a legnagyobb választékban található elárusításra, melyekkel, valamint kívánt izletes díszítésekkel minden igényt kielégítve, jutányos árak mellett szolgálak.

Rimaszombat, 1887. május hó 5.

SCHVARCZ KAROLA.

2—3

7 boglya sarju és lóhere

egyenkint vagy összesen jutányos áron eladó. Megtekinthető e takarmány bármikor a rimaszombati ref. egyház rétjén Tamásfala mellett.

Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a tulajdonos **Benkert György** Rimaszombatban, főtér 3. szám alatt.

DREHER ANTAL

kivitei palaezk-sőre

a hamisítatlan minőség biztosítása mellett megrendelhető

Dietrich és Gottschlignál

Budapestben, vagy

DREHER ANTAL sörfőzdejénél

Kőbányán.

4—6

Tudakozódások, valamint árjegyzékek végetti megkeresések **DIETRICH és GOTTSCHLIGHEZ BUDAPESTEN** intézendők. Ismételadónak a megrendelés nagyságához képest a lehető legmagasabb árengedményekkel kedvezünk.

Megrendelési cím csak DREHER A. Kőbányán vagy DIETRICH és GOTTSCHLIG Budapestben.

Csak kiltán tartott kivitei sör kiltelék szék, tisztasága és tartósságáért kezeskedünk.

Lakváltoztatás.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a tavaszi évadra a legújabb divatu kelmékkel jól felszerelt

férfi-szabó üzletemet,

mely eddig a főtéren az Ethey-féle házban volt, **folyó évi május hó 1-től a főtér 18. sz. alatti, a reform. templom melletti házba tettem át.**

Együttal felhívom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltözéket óhajtnak jutányos áron, szerencsétessenek megrendeléseikkel.

Ugyanott mindenféle **kész férfi- és gyermekruha** is kapható.

Vidéki megrendelések, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rimaszombat, 1887. május 6.

MAJOROSSY M., férfi-szabó.

2—*

ÉVENKÉNT 3 HUZÁS!!

1887. évben főnyeremények:

Június 1-én 200,000 forint o. é.

Deczember 1-én 100000 frt o. é.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyamon.

Igény-) 5 sorsjegyre 24 havi részletben
jegyek) 10 sorsjegyre 24 havi részletben
à frt 2.20.

à frt 4.40.

azonnali játszási joggal már a legközelebbi 1887. június 1-én történő huzáshoz.

A legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegyek a nyere-mény-huzásoknál is tovább játszatnak.